

ביצה כה

דין : אמר רבה בר רב הונא אמר רב : הסוכר אמת המים מערב יום טוב ולמחר השכים ומצא בה דגים - מותרין.
דיוק מהדין : אמר רב חסדא : מדברי רבינו נלמוד : חיה שקננה בפרדס אינה צריכה זמון.
קושיית רב נחמן לדיוק הזה : אמר רב נחמן : **נפל חברין** ברברבתא.
גירסה אחרת :
דיוק מהדין : אמר רבה בר רב הונא : מדברי רבינו נלמוד : חיה שקננה בפרדס אינה צריכה זמון.
קושיית רב נחמן לדיוק הזה : אמר רב נחמן : **נפל בר חברין** ברברבתא.
הסבר הקושי : התם לא קא עביד מעשה, הכא קא עביד מעשה.

הצגת המחלוקת שהיתה בתקופת התנאים בנושא :

ולא בעיא זמון?	ומי בעיא זמון?	
חיה שקננה בפרדס צריכה לזמן, וצפור דרור צריך לקשור בכנפיה כדי שלא תתחלף באמה, וזו עדות שהעידו מפי שמעיה ואבטליון	אמר רבי שמעון בן אלעזר: מודים בית שמאי ובית הלל על שהזמינן בתוך הקן ומצא לפני הקן - שאסורין. במה דברים אמורים - ביוני שובך ויוני עליה, וצפרים שקננו בטפיחין ובבירה. אבל אוזים ותרנגולים, ויוני הרדסאות, וחיה שקננה בפרדס - מותרין, ואין צריכין זמון. וצפור דרור צריכה לקשור בכנפיה כדי שלא תתחלף באמה. והמקושרים והמנוענעין, בבורות ובבתים ובשיחין ובמערות - מותרין, ובאילנות - אסורין, שמא יעלה ויתלוש. והמקושרין והמנוענעין בכל מקום אסורין משום גזל!	
באמה	בה	תירוץ 1
אמה בזמון סגי לה? צידה מעליותא בעיא!		קושי
בדידה - בגנה שאינה סמוכה לעיר	בדידה - בגנה הסמוכה לעיר	תירוץ 2

משנה. **בהמה מסוכנת לא ישחוט, אלא אם כן יש שהות ביום לאכול ממנה כזית צלי.** רבי עקיבא אומר: **אפילו כזית חי מבית טביחתה.**

דין : אמר רמי בר אבא : הפשט ונתוח בעולה, והוא הדין לקצבים. מכאן למדה תורה דרך ארץ : שלא יאכל אדם בשר קודם הפשט ונתוח.

ויקרא פרק א

(ה) וְשָׁחַט אֶת בֶּן הַבְּקָר לִפְנֵי ה' וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אֱהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד : (ו) וְהִפְשִׁיט אֶת הָעֹלָה וְנִתַּח אֹתָהּ לְנִתְחֶיהָ :

שאלה : מאי קא משמע לן?

תשובה 1 : אילימא לאפוקי מדרב הונא, דאמר רב הונא : בהמה בחייה - בחזקת איסור עומדת עד שיודע לך במה נשחטה, נשחטה - בחזקת היתר עומדת, עד שיודע לך במה נטרפה.

קושי : והאנן תנן מתניתין כדרב הונא ; דתנן, **רבי עקיבא אומר : אפילו**

כזית חי מבית טביחתה. מאי לאו - מבית טביחתה ממש (מן הצוואר – ומדובר שלא הפשיטו)!

תירוץ : לא, ממקום שטובחת אכילתה (מבני המעיים).

דחיית התירוץ : והא תני רבי חייא : **מקום טביחתה ממש !**

תשובה 2 : אלא, רמי בר אבא אורח ארעא קא משמע לן. (מכאן למדה תורה דרך ארץ... – ואין בזה איסור)

חיזוק (מקרים אחרים שלימדו חכמים דרך ארץ) : כדתניא : **לא יאכל אדם שום ובצל**

מראשו אלא מעליו, ואם אכל - הרי זה רעבתן. כיוצא בו לא ישתה אדם כוסו בבת

אחת, ואם שתה - הרי זה גרגרן.

ברייתא באותו עניין : תנו רבנן : **השותה כוסו בבת אחת - הרי זה גרגרן, שנים - דרך ארץ,**

שלשה - מגסי הרוח.

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

אמירה של רמי בר אבא שמתקשר לדין הנלמד לגבי הפשט וניתוח:

- חצובא מקטע רגליהון דרשיעיא,
- נטיעה מקטע רגליהון דקצביא ודבועלי נדות,
- תורמוסא מקטע רגליהון דשנאיהון של ישראל. שנאמר (שופטים י) **ויוסיפו בני ישראל לעשות הרצ מצוני ה' ויצמדו את המצליט ואת הצתרות ואת אלהי ארט ואת אלהי צידון ואת אלהי מואב ואת אלהי בני עמון ואת אלהי פלשתים ויצמדו את ה' ולא צמדוהו, ממשמע שנאמר ויצמדו את ה', איני יודע שלא עבדוהו? ומה תלמוד לומר **ולא צמדוהו?** אמר רבי אלעזר: אמר הקדוש ברוך הוא: אפילו כתורמוס הזה, ששולקין אותו שבע פעמים ואוכלין אותו בקנוח סעודה לא עשאוני בני.**

